

[Notatet er opdateret den 17. april 2020]

KAN MAN SOM KLINIKEJER BLIVE PÅLAGT ERSTATNINGSANSVAR SOM FØLGE AF CORONAVIRUS?

Den krise, der er opstået som følge af Coronavirus, giver anledning til et række overvejelser i relation til, hvordan man som klinikejer er stillet i forhold til smitterisiko og eventuelt erstatningsansvar i den forbindelse. Der foreligger potentiel smitterisiko både for ansatte og klinikkens patienter.

1. Generelle krav om brug af værnemidler

Det er i dansk ret en generel regel, at man alene bliver erstatningsansvarlig, hvis man handler uagtsomt (culpøst). Forpligtelsen til at betale erstatning til andre forudsætter altså som udgangspunkt, at man burde have ageret på en mere sikker måde. Indenfor arbejdsmiljø bruges som oftest den term, at arbejdet skal foregå "sikkerheds- og sundhedsmæssigt fuldt forsvarligt"

Spørgsmålet om en klinikejers forpligtelser i relation til at undgå smitte er primært reguleret i forhold til de ansatte. Der findes ikke egentlig regulering i relation til at undgå smitte af patienter.

I relation til de ansatte fremgår de overordnede regler af arbejdsmiljøloven. Det fremgår bl.a. af arbejdsmiljølovens § 17, at arbejdsgiveren skal gøre de ansatte bekendt med de ulykkes- og sygdomsfarer, der er forbundet med deres arbejde, og det fremgår af arbejdsmiljølovens § 42, at anerkendte normer og standarder, der har sikkerheds- og sundhedsmæssig betydning, skal følges.

Mere konkret omkring Coronavirus har Arbejdstilsynet den 13. marts 2020 udarbejdet et nyhedsbrev omkring arbejdsgivers forpligtelser. Heraf fremgår blandt andet følgende:

"En række medarbejdergrupper, fx med kritiske funktioner, kan ikke arbejde hjemme. Her har du som arbejdsgiver ansvar for at kortlægge, om der er risiko for, at de kan blive udsat for smitte med coronavirus fra fx kunder, klienter eller andre medarbejdere. Hvis det er tilfældet, skal du iværksætte foranstaltninger, der

så effektivt som muligt kan forebygge smitterisikoen.

Sundhedsstyrelsen oplyser, at de vigtigste råd er:

- *en god håndhygiejne (primært håndvask samt evt. opsætning af dispenser med håndsprit i fællesområder som kantine, åbne kontorlandskaber, toiletter mv.*
- *at undgå kontakt med personer, der har symptomer på forkølelse,*
- *at hoste eller nyse i et engangslømmetørklæde, alternativt i albuebøjningen.*

Endvidere anbefales at sikre tilstrækkelig afstand mellem personer, så smitterisikoen mindskes.

Brug af værnemidler

*Arbejdstilsynet følger Sundhedsstyrelsens opfordring til, at raske borgere **ikke** benytter mundbind eller andre lignende værnemidler til at forebygge smitte.*

Der opfordres i stedet til at følge Sundhedsstyrelsens generelle råd til effektiv forebyggelse af smitte, herunder at indrette arbejdet bedst muligt, så risikoen for smitte mindskes, og at du er ekstra opmærksom på at sende medarbejdere hjem, hvis de viser tegn på sygdom.”

Specifikt for det sundhedsprofessionelle personale henviser Arbejdstilsynet til Statens Seruminstutts anbefalinger vedrørende brug af ansigtsmasker. Det fremgår af anbefalingerne fra Statens Seruminstitut, at ansigtsmasker og kirurgiske masker primært benyttes ved håndtering af patienter, der er alvorligt syge med mistænkt eller påvist COVID-19.

Det fremgår desuden, at andre værnemidler f.eks. i form af handsker og overtræksdragt primært anvendes ved håndteringen af alvorligt syge patienter.

Endvidere fremgår det af Sundhedsstyrelsens Plan for omstilling og gradvis øget aktivitet i sundhedsvæsenet i relation til COVID-19 af 13. april 2020, at der skal benyttes værnemidler af tandlæger og ved kikkertundersøgelser af mund og svælg.

Arbejdstilsynet har den 8. april 2020 udsendt en yderligere vejledning benævnt "Beskyt medarbejderne mod Coronasmitte ved arbejde på kontor". Selv om vejledningen indeholder retningslinjer for kontorarbejde, kan en række af retningslinjerne overføres til arbejde på fysioterapiklinikker. I vejledningen beskrives almindelige retningslinjer herunder vedrørende afstand, rengøring m.m.

På baggrund af blandt andet Arbejdstilsynets vejledninger er vores opfattelse, at de krav, der kan stilles til en klinikejer for at overholde arbejdsmiljøloven med tilhørende bestemmelser, er følgende:

- informer de ansatte om at overholde Sundhedsstyrelsens anbefalinger om god håndhygiejne m.m. Det kan f.eks. ske ved skiltning i frokoststuen eller andet, centralt sted (og tag gerne et billede heraf). Brug f.eks. Sundhedsstyrelsens infografikker og videoer, som du finder her: politi.dk/coronavirus-i-danmark/download-infografikker-og-plakater
- der skal være vand og sæbe eller håndsprit tilgængeligt for medarbejderne på alle relevante steder f.eks. de enkelte behandlingsrum og kantinen
- personale, der viser tegn på sygdom, skal sendes hjem
- sørg for at personalet er informeret om og overholder sikkerhedsafstand til hinanden på 2 meter. Undgå f.eks. at flere ansatte spiser frokost sammen og større møder
- indfør om muligt forskudt arbejdstid, sådan at færrest muligt ansatte er samlet på klinikken på én gang
- rengør behandlingsrum og behandlingsflader efter hver patient og sprit alle kontaktflader af samt luft ud. Rengør desuden fællesarealer og toiletter ofte
- patienter, der er syge eller er konstateret positive med COVID-19, må ikke behandles af klinikken herunder må de ikke deltage i holdtræning.

I sagens natur kan fysioterapeuter ikke holde sikkerhedsafstand til patienterne. Hverken Sundhedsstyrelsen eller Arbejdstilsynet opfordrer til, at der bruges værnemidler f.eks. i form af maske ved kontakt med sunde personer. Ifølge Sundhedsstyrelsen er det personer med symptomer, som er årsagen til størstedelen af nye tilfælde af smittede med COVID-19, men Sundhedsstyrelsen udtaler samtidig, at smitten fra personer uden symptomer "kan være betydelig".

Da de relevante myndigheder som nævnt ikke anbefaler brug af værnemidler ved kontakt med personer uden symptomer, er der heller ikke noget krav om, at fysioterapeuter benytter værnemidler.

2. Klinikejeres erstatningsansvar

Man kan som klinikejer som nævnt kun blive ansvarlig for, at en ansat eller en patient bliver syg, hvis man har handlet uansvarligt (culpøst). Det er vores opfattelse, at hvis en klinikejer overholder de retningslinjer, der er skitseret ovenfor, så har klinikken både i relation til patienter og til ansatte levet op til sit ansvar. I mangel af egentlige retningslinjer for, hvorledes klinikken skal sikre, at patienterne ikke udsættes for smitte, må der således gælde de samme retningslinjer for patienter, som der gælder for ansatte.

I relation til brug af værnemidler er det klare udgangspunkt, at så længe myndighederne ikke anbefale brug af værnemidler når man omgås patienter, kan man ikke ifalde erstatningsansvar ved ikke at benytte værnemidler.

Den enkelte patient har også et ansvar for ikke at sprede smitte, og som anført ovenfor må patienter, der er syge eller er konstateret positive med COVID-19, hverken behandles på klinikken eller deltage i holdtræning. Der gælder dog ikke nogen forpligtelse hos den enkelte klinikejer til positivt at sikre sig, at patienter ikke er smittede, idet man som klinikejer ikke kan forpligtes ud over, at ansatte og patienter skal kunne færdes i klinikken på forsvarlig måde indenfor den viden, man som klinikejer har.

Såfremt en klinikejer mod forventning er erstatningsansvarlig for en sygeperiode hos en patient eller en ansat, opgøres den sygemeldtes krav i givet fald som tabt arbejdsfortjeneste (i tilfælde af, at den sygemeldte ikke modtager fuld løn under sygdom) samt godtgørelse for svie og smerte, som i 2020 udgør 210 kr. pr. sygedag.

For at være berettiget til erstatning, skal den sygemeldte person dog godtgøre, at vedkommende med overvejende sandsynlighed er blevet smittet netop på klinikken. Da smitterisikoen eksisterer bredt i samfundet, vil det være vanskeligt at godtgøre, at vedkommende med overvejende sandsynlighed er smittet på klinikken. Af den grund anser vi det for mindre sandsynligt, at Coronavirus vil resultere i egentlige erstatningskrav mod klinikkerne. Dette medfører selvsagt ikke, at der kan slækkes på hygiejnekrav.

3. Øvrige forhold

Arbejdsgiverrådgivningen holder løbende øje med, om der skulle blive udstedt yderligere retningslinjer i relation til fysioterapeuters brug af værnemidler. Det er lige nu ikke noget, der peger i den retning, idet Sundhedsstyrelsen foreløp-

bigt har slækket på kravene, da lagre med værnemidler er begrænsede. For eksempel må visse ansigtsmasker nu anvendes i 8 timer mod normalt 3 timer.

Hvis en ansat mener at have gener som følge af øget brug af værnemidler f.eks. allergi eller eksem som følge af øget brug af håndsprit, kan den ansatte (eller klinikken) anmelde dette til Arbejdsmarkedets Erhvervssikring. Det vil i så fald være op til Arbejdsmarkedets Erhvervssikring at vurdere, om allergien/eksemen har påført vedkommende et varigt mén. I givet fald udbetales den ansatte en godtgørelse, der er omfattet af klinikkens lovpligtige arbejdsskade-forsikring.

Brugen af værnemidler i form af masker og håndsprit er udbredt indenfor øvrige brancher f.eks. byggebranchen og på hospitaler. Der foreligger derfor viden om, at disse værnemidler ikke medfører varige gener. På den baggrund er det vores opfattelse, at Arbejdsmarkedets Erhvervssikring antageligt ikke vil komme frem til, at f.eks. øget brug af håndsprit vil medføre varigt mén.

Nyttige links:

<https://at.dk/nyheder/2020/03/coronavirus-hvad-er-dit-ansvar-som-arbejdsgiver/>

https://at.dk/media/6155/stps_coronavirus_raad_a4_3korr-002.pdf

<https://at.dk/spoergsmaal-svar/spoergsmaal-og-svar-om-corona/>

<https://em.dk/media/13626/retningslinjer-om-ansvarlig-indretning-af-kontorarbejdsplader-mv-opdateret.pdf>